

**ІНФОРМАЦІЙНА АСИМЕТРІЯ В ДІЯЛЬНОСТІ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ
ЗАСОБАМИ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ**

Грезіна Олена Миколаївна

*доктор філософії у галузі права,
доцент кафедри кримінального аналізу та інформаційних технологій,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Пирлик Марк Віталійович

*здобувач інституту права та безпеки,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Під час реформування та розвитку правоохоронних органів України особливо важливо вдосконалювати інформаційне забезпечення їх роботи, зокрема процеси збору, обробки та використання даних. Складність інформаційного середовища, великий обсяг даних та багаторівнева структура управління створюють потребу у забезпеченні рівного доступу до інформації між різними підрозділами та учасниками правоохоронної діяльності. У такому контексті кримінальний аналіз виступає ефективним інструментом для інтеграції інформаційних ресурсів, узгодження аналітичної роботи та підтримки обґрунтованих управлінських рішень, що сприяє досягненню стратегічних цілей реформ і зміцненню спроможності правоохоронних органів.

Інформаційна асиметрія залишається однією з ключових проблем у роботі правоохоронних органів та розвитку системи кримінальної юстиції. У 2024–2025 роках ця проблема посилюється через стрімке збільшення обсягів цифрових даних, зростання кіберзагроз та високу мобільність злочинців. Зазначені обставини створюють нагальну потребу в інтеграції інформації та швидкому обміні даними між підрозділами [1]. Зокрема, інформаційні «силоси» між місцевими та центральними підрозділами ускладнюють виявлення системних зв'язків між злочинами та перешкоджають проактивному реагуванню [2].

Наслідки асиметрії особливо виражені в умовах інтелектуально-орієнтованої поліції (intelligence-led policing), де неповнота даних обмежує прогнозування злочинності, оптимізацію ресурсів та ефективне застосування технологій. Дослідження підкреслюють, що мобільність злочинців у сучасних умовах вимагає нових підходів до обміну

інформацією, оскільки традиційні системи не справляються з міжрегіональними та міжнародними загрозами [1]. Водночас впровадження штучного інтелекту та великих даних у правоохоронній діяльності може посилювати асиметрію через упередженість, якщо інформація не є повною та доступною для всіх рівнів системи [3].

Кримінальний аналіз, зокрема з використанням методології OSINT є одним з найефективніших інструментів подолання інформаційної асиметрії. Комплексний підхід до OSINT, який поєднує різні методи збору, обробки та аналізу відкритих даних, сприяє отриманню точних, достовірних та релевантних відомостей для обґрунтованого прийняття рішень у сфері безпеки та розслідувань [4]. Системний алгоритм OSINT, що включає чітку послідовність етапів від визначення цілей до візуалізації результатів, сприяє інтеграції фрагментованих даних, зменшенню дублювання та уникненню хибних висновків, тим самим гармонізуючи інформаційні потоки між підрозділами правоохоронних органів [4]. У 2024–2025 роках впровадження таких підходів в Україні, зокрема через використання інструментів на кшталт Maltego [4], SpiderFoot [4] та автоматизованих парсерів, суттєво підвищує ефективність розкриття організованих і фінансових злочинів за рахунок проактивного аналізу та міжнародного обміну даними [2, 4].

Під час реформування та розвитку правоохоронних органів України особливо важливо ефективно організувати інформаційне забезпечення та забезпечити рівний доступ до даних між різними підрозділами та рівнями управління. Зростання обсягів цифрової інформації, кіберзагрози, висока мобільність злочинців та складність управлінських процесів вимагають швидкої інтеграції даних, своєчасного обміну інформацією та якісного аналітичного опрацювання. Якщо дані неповні або фрагментовані, це може ускладнювати прогнозування злочинності та планування ресурсів. У цьому процесі кримінальний аналіз, зокрема методи OSINT і сучасні аналітичні інструменти, допомагають об'єднувати інформаційні потоки, системно інтегрувати дані та підтримувати обґрунтовані управлінські рішення. Комплексний підхід до збору, обробки та візуалізації даних підвищує ефективність розкриття організованих і фінансових злочинів, сприяє проактивній діяльності, оптимальному використанню ресурсів та інтеграції українських правоохоронних органів у міжнародний обмін інформацією, що відповідає стратегічним цілям реформ та зміцненню інституційної спроможності системи кримінальної юстиції.

Література:

1. Phythian R., Kirby S. Intelligence-led policing in the 21st Century: How increased mobility requires new paradigms of information sharing. *The*

Police Journal: Theory, Practice and Principles. 2025. Vol. 98, № 3. P. 601–617. DOI: 10.1177/0032258X241309479.

2. Kaseware. Law Enforcement in 2025: Emerging Technology Trends. 2025. URL: <https://www.kaseware.com/post/the-future-of-law-enforcement-key-technology-trends-shaping-2025>.

3. Khalfa R., Hardyns W. 'Led by Intelligence': A Scoping Review on the Experimental Evaluation of Intelligence-Led Policing. *Journal of Experimental Criminology*. 2024. DOI: 10.1177/0193841X231204588.

4. Калугін В. Ю., Янковий М. О. Алгоритм використання методології OSINT // Кримінальний аналіз і кібербезпека: об'єднання зусиль для нових викликів: зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (23 трав. 2025 р.). Одеса: ОДУВС, 2025. С. 47–49. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c401fb4a-5d4e-4b47-87eb-ef0869026083/content#page=47>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-589-4-17>

ЩОДО КРИМІНАЛІЗАЦІЇ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Дем'янчук Віталій Анатолійович

доктор юридичних наук, професор,

ректор Міжнародного економко-гуманітарного університету

імені академіка Степана Дем'янчука

м. Рівне, Україна

Проблема колабораціонізму в незалежній Україні виникла задовго до тимчасової окупації АРК, частини Донецької та Луганських областей у 2014 році, повномасштабного вторгнення РФ на територію України у 2022 році. Адже підривна робота громадян України на користь Росії тривала роками та була спрямована на повалення державного укладу української держави, системи її захисту та налагодження співпраці на міжнародному рівні. Протягом тривалого часу в Україні неодноразово вносили законопроекти щодо криміналізації колабораційної діяльності, проте, лише 03 березня 2023 року було прийнято відповідний кримінальний нормативно-правовий акт – Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність» [1].

Відповідно до офіційної статистики кримінальних правопорушень в Україні за 2023 рік, 1168 громадян України вчинили злочинні дії,